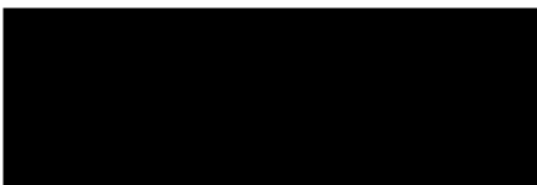

Warszawa, 28 lipca 2026 roku

Sprawa: petycja dot. podawania adresu zamieszkania w przypadku braku
stałego adresu prowadzenia działalności gospodarczej
Znak sprawy: PT8.056.2.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Odpowiedź na petycję dot. podawania adresu zamieszkania w przypadku braku stałego adresu prowadzenia działalności gospodarczej

Odpowiadając na petycję dot. podawania adresu zamieszkania w przypadku braku stałego adresu prowadzenia działalności gospodarczej, Ministerstwo Finansów uprzejmie informuje.

Zwrócił się Pan z żądaniem usunięcia Pana adresu zamieszkania z wykazu VAT lub zastąpienia go adresem korespondencyjnym, który figuruje w tym wykazie oraz w CEIDG. Stwierdza Pan, że po wejściu w życie e-Doręczeń, podawanie w tym wykazie adresu zamieszkania nie ma żadnego uzasadnienia.

W Pana ocenie podawanie adresu zamieszkania w przypadku braku stałego adresu prowadzenia działalności gospodarczej stanowi naruszenie RODO.

Stanowisko Ministerstwa Finansów

Istotą petycji jest zakwestionowanie obowiązku publikacji określonych danych w wykazie podatników VAT¹, wynikającego z przepisów ustawy o VAT. Zagadnienie to ma charakter systemowy i odnosi się do brzmienia

¹ Zgodnie z art. 96b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.), dalej: ustawa o VAT, Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi w postaci elektronicznej wykaz podmiotów:

- 1) w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji albo które wykreślił z rejestru jako podatników VAT;
- 2) zarejestrowanych jako podatnicy VAT, w tym podmiotów, których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona.

obowiązujących regulacji prawnych, a nie do sposobu przetwarzania danych w indywidualnym przypadku.

Wyjaśnić należy, że prawo sprzeciwu, o którym mowa w art. 21 RODO² nie znajduje zastosowania w sytuacji, gdy przetwarzanie danych osobowych odbywa się na podstawie obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO). Publikacja danych w wykazie podatników VAT wynika wprost z przepisów ustawy o VAT, które określają zarówno zakres danych podlegających ujawnieniu, jak i obowiązek ich publikacji. W takim przypadku administrator danych nie posiada swobody w zakresie decydowania o przetwarzaniu tych danych, co wyłącza możliwość skutecznego wniesienia sprzeciwu.

W konsekwencji powyższe wystąpienie zakwalifikowaliśmy jako petycję w rozumieniu ustawy o petycjach³.

Przedsiębiorcy rozpoczynający prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej są obowiązani wypełnić formularz CEIDG-1, który jest wnioskiem o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

We wniosku przedsiębiorca podaje m.in. adres zamieszkania, adresy związane z działalnością gospodarczą, dodatkowe stałe miejsca wykonywania działalności gospodarczej oraz informacje o rachunkach związanych z prowadzeniem działalności. Wniosek o wpis do CEIDG stanowi jednocześnie zgłoszenie do ZUS/KRUS, GUS oraz naczelnika urzędu skarbowego.

Dane do wykazu podatników VAT są wprowadzane m.in. na podstawie informacji otrzymywanych z CEIDG, zgłoszenia identyfikacyjnego (NIP) oraz zgłoszenia rejestracyjnego w zakresie podatku od towarów i usług (VAT-R)⁴.

W zgłoszeniu rejestracyjnym (VAT-R) osoba fizyczna, która dokonuje rejestracji do VAT jako podatnik VAT czynny lub podatnik VAT zwolniony podaje swój adres zamieszkania, który w przypadku nieposiadania stałego miejsca prowadzenia działalności, zostaje uwidoczniony w wykazie⁵.

Zauważyć również należy, że podatnik VAT czynny, wystawia faktury, które zgodnie z ustawą o VAT powinny zawierać adres, który w przypadkach opisanych wyżej będzie adresem miejsca zamieszkania⁶.

Usunięcie adresu z wykazu spowodowałoby, że podatnicy nie mogliby zweryfikować adresu kontrahenta. Należy mieć na względzie, że wykaz podatników VAT jest jednym z narzędzi wspierających dochowanie należytej

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.UE.L.2016.119.1 z późn.zm.), dalej: „RODO”.

³ Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

⁴ Zgodnie z art. 96b ust. 3 pkt 7 ustawy o VAT wykaz zawiera adres stałego miejsca prowadzenia działalności albo adres zamieszkania, w przypadku nieposiadania stałego miejsca prowadzenia działalności - w odniesieniu do osoby fizycznej.

⁵ W zgłoszeniu VAT-R, w bloku B2 podatnik niebędący osobą fizyczną podaje adres siedziby, natomiast podatnik będący osobą fizyczną podaje adres zamieszkania.

⁶ Zgodnie z art. 106e ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT faktura powinna zawierać imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy.

staranności. Dokonywana przy jego wykorzystaniu weryfikacja formalna kontrahenta jest jedną z podstawowych przesłanek branych pod uwagę przy ocenie dochowania należytej staranności przez podatników, którzy sami nie dokonali oszustwa czy też nie wiedzieli lub nie mogli wiedzieć, że dana transakcja służy oszustwu.

Prace nad jedną bazą danych, jaką stanowi wykaz podatników VAT, zostały podjęte w oparciu o sygnały otrzymywane od przedsiębiorców, którzy zwracali uwagę na konieczność wprowadzenia skutecznego narzędzia do weryfikacji kontrahentów w zakresie ich wiarygodności jako podatników VAT, umożliwiającego zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego oraz zapobieganie wyłudzeniom VAT.

Wykaz stanowi ważne narzędzie dla podatników, którzy mają możliwość weryfikacji informacji o aktualnym statusie rejestracji kontrahentów na wybrany dzień za pomocą określonego kryterium dostępu, tj. po numerze konta, NIP, Regon i nazwie podmiotu. Ułatwienie i przyspieszenie wyszukiwania danych o podmiotach, w tym zarejestrowanych jako podatnicy VAT czynni, minimalizuje ryzyko nieświadomego udziału podatników w tzw. przestępstwach karuzelowych.

Poprzez bezpłatny i szybki dostęp do danych ułatwiających identyfikację przedsiębiorcy przy wyborze kontrahentów mogą ograniczyć ryzyko uwikłania w oszukańczy proceder zmierzający do wyłudzenia VAT, a możliwość dokonania takiej weryfikacji przyczynia się do wzmocnienia uczciwej konkurencji wśród przedsiębiorców, w tym ograniczenia szarej strefy.

W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą ochrona danych osobowych jest ograniczona. Przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem w przypadku, gdy administrator danych legitymuje się co najmniej jedną z określonych w art. 6 ust. 1 RODO materialnych przesłanek przetwarzania danych osobowych, wśród których prawodawca unijny wymienia przesłanki określone w art. 6 ust. 1 gdy przetwarzanie jest niezbędne m.in. do:

- wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (lit. c) oraz
- wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (lit. e).

Jak wynika z brzmienia art. 6 ust. 3 RODO, „podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c i e, musi być określona w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e - musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi”.

W interesie publicznym jest zapewnienie przez administrację publiczną ochrony konsumentów i zwalczanie nadużyć do czego służy wykaz podatników VAT. Celem wykazu jest w szczególności umożliwienie dokonania weryfikacji informacji o kontrahentach, co przyczynia się do zapobiegania nieprawidłowościom i potencjalnym wyłudzeniom VAT. Wykaz przyczynia się do wzmocnienia uczciwej konkurencji wśród przedsiębiorców, w tym ograniczenia szarej strefy.

Działania krajowe polegające na przetwarzaniu danych osobowych przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą

umieszczane w wykazie podatników wynikają z ustawy o VAT, spełniając przesłanki wskazane w wymienionych przepisach RODO.

Jednocześnie należy wskazać, że dane prezentowane w wykazie w zakresie tych podatników odpowiadają zasadniczo danym umieszczanym w CEIDG w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.

Z wyrazami szacunku

Tomasz Tratkiewicz

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Link do klauzuli informacyjnej Ministra Finansów i Gospodarki, dotyczącej przetwarzania danych osobowych w związku ze skargami, wnioskami i petycjami w Ministerstwie Finansów: <https://www.gov.pl/web/finanse/petycje-zalatw-sprawie>